Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/648

2025 2 10

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. sausio 21 d.

kuria nustatomas Nyderlandų grynųjų išlaidų planas

(C/2025/648)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Reglamentą (ES) 2024/1263, ypač į jo 19 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

BENDROSIOS PASTABOS

(1) 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojo reformuota ES ekonomikos valdymo sistema. Pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros ([1]) kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo ([2]) ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl valstybių narių biudžeto sistemų ([3]). Šia sistema siekiama skatinti patikimus ir tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį augimą bei atsparumą įgyvendinant reformas bei pasitelkiant investicijas ir užkirsti kelią perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Be to, ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas didesnis dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingesniam bei nuoseklesniam taisyklių laikymosi užtikrinimui;

(2) naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kuriuos valstybės narės pateikia Tarybai ir Komisijai. Šiais planais siekiama dviejų tikslų: i) užtikrinti, kad, *inter alia*, iki koregavimo laikotarpio pabaigos valdžios sektoriaus bendroji skola imtų patikimai mažėti arba liktų apdairaus lygio, ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas ir išliktų mažesnis už 3 % BVP pamatinę vertę, ir ii) užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus ES prioritetus. Tuo tikslu kiekviename plane turi būti pateiktas vidutinės trukmės įsipareigojimas laikytis grynųjų išlaidų ([4]) plano, kuriuo veiksmingai nustatomas biudžeto apribojimas plano įgyvendinimo laikotarpiu, apimančiu ketverius ar penkerius metus (priklausomai nuo įprastos valstybės narės teisėkūros institucijos kadencijos trukmės). Be to, plane turi būti paaiškinta, kaip valstybė narė užtikrins, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma šaliai skirtose rekomendacijose (jei taikytina, įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra), nustatytus iššūkius, ir kaip valstybė narė atsižvelgs į bendrus Sąjungos prioritetus. Fiskalinio koregavimo laikotarpis apima ketverių metų laikotarpį ir gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas, atitinkančias Reglamente (ES) 2024/1263 nustatytus kriterijus;

(3) pateikus planą, Komisija turi įvertinti, ar jis atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L, 2024/1265, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnyje, t. y. valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus i) palūkanų išlaidas, ii) diskrecines pajamų priemones, iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(4) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 18 straipsnį, atsižvelgdama į vertinimą ir remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba turi rekomenduoti valstybei narei pateikti peržiūrėtą nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą, jei mano, kad planas neatitinka to reglamento 16 straipsnio 2, 3 ir 5 dalyse nustatytų reikalavimų;

(5) jei valstybė narė per Reglamente (ES) 2024/1263 nurodytą terminą peržiūrėto plano nepateikia arba jei peržiūrėtas planas neatitinka to reglamento 16 straipsnio 2, 3 ir 5 dalyse nustatytų reikalavimų, remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba turėtų priimti rekomendaciją, kuria nustatomas atitinkamos valstybės narės grynųjų išlaidų planas pagal 19 straipsnį, ir, kai taikytina, pritarti reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas;

PASTABOS DĖL NYDERLANDŲ NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

(6) 2024 m. spalio 15 d. Nyderlandai Tarybai ir Komisijai pateikė savo nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Planas pateiktas pratęsus Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnyje nustatytą terminą, kaip susitarta su Komisija, atsižvelgiant į Nyderlandų nurodytas priežastis;

Procesas iki plano pateikimo

(7) prieš pateikdami savo planą, Nyderlandai paprašė techninės informacijos ([5]); ją Komisija pateikė 2024 m. birželio 21 d. ir paskelbė 2024 m. spalio 15 d. ([6]) Techninė informacija rodo 2028 m. struktūrinio pirminio balanso lygį, kuris yra būtinas siekiant užtikrinti, kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu išliktų mažesnis nei 3 % BVP, o valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu išliktų mažesnė nei 60 % BVP, jei po 4 metų koregavimo laikotarpio nebus imtasi tolesnių biudžeto priemonių. Vidutinės trukmės laikotarpis apibrėžiamas kaip dešimties metų laikotarpis po koregavimo laikotarpio pabaigos. Techninė informacija buvo parengta ir valstybei narei perduota pagal du scenarijus: scenarijų, apimantį suderinamumą su atsparumo deficitui apsaugos priemone ([7]) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 9 straipsnio 3 dalį, ir scenarijų be šios apsaugos priemonės. Nyderlandams skirtoje techninėje informacijoje nustatyta, kad, siekiant laikytis taikytinų fiskalinių taisyklių per 4 metų koregavimo laikotarpį ir remiantis Komisijos prielaidomis, kuriomis grindžiamos 2024 m. birželio mėn. perduotos išankstinės gairės, struktūrinis pirminis balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.; scenarijus be atsparumo deficitui apsaugos priemonės) turėtų sudaryti ne mažiau kaip 0,1 % BVP, kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Pateikiama susipažinti: įtraukus atsparumo deficitui apsaugos priemonę, struktūrinis pirminis balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) turėtų sudaryti ne mažiau kaip 0,1 % BVP. Tačiau Nyderlandams, kuriems gali būti teikiama techninė informacija, atsparumo deficitui apsaugos priemonė nėra privaloma;

1 lentelė. Komisijos Nyderlandams pateikta techninė informacija

Paskutiniai koregavimo laikotarpio metai	2028
Mažiausia struktūrinio pirminio balanso vertė (% BVP), scenarijus be atsparumo deficitui apsaugos priemonės	0,1
Pateikiama tik susipažinti: Mažiausia struktūrinio pirminio balanso vertė (% BVP), scenarijus su atsparumo deficitui apsaugos priemone	0,1

Šaltinis: Komisijos skaičiavimai.

([5]) Valstybėms narėms ir Ekonomikos ir finansų komitetui perduotos išankstinės gairės apima techninę informaciją i) be koregavimo laikotarpio pratęsimo ir su juo (atitinkamai apimančią 4 ir 7 metus) ir ii) su atsparumo deficitui apsaugos priemone ir be jos. Jos taip pat apima pagrindines pradines sąlygas ir pagrindines prielaidas, naudojamas Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemoje. Orientacinė trajektorija apskaičiuota pagal metodiką, aprašytą Komisijos 2023 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Ji grindžiama Europos Komisijos 2024 m. pavasario prognoze ir jos vidutinės trukmės laikotarpio pratęsimu iki 2033 m., o ilgalaikis BVP augimas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos atitinka bendrą Komisijos ir Tarybos *2024 m. ataskaitą dėl senėjimo* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#netherlands.

([7]) Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsnyje nustatyta atsparumo deficitui apsaugos priemone nustatoma, kad metinis struktūrinio pirminio balanso pagerėjimas yra 0,4 procentinio punkto BVP (arba 0,25 procentinio punkto BVP koregavimo laikotarpio pratęsimo atveju) tol, kol struktūrinis deficitas bus mažesnis nei 1,5 % BVP.

(8) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 12 straipsnį 2024 m. liepos ir rugpjūčio mėn. vyko Nyderlandų ir Komisijos techninis dialogas. Dialoge daugiausia dėmesio skirta Nyderlandų numatytam grynųjų išlaidų planui ir jo pagrindinėms prielaidoms, taip pat numatomam reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir bendrus Sąjungos prioritetus, kurie apima sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, socialinį ir ekonominį atsparumą, energetinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą, įgyvendinimui;

(9) remiantis Nyderlandų plane pateikta informacija, Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 3 dalyje numatytas konsultacijų su atitinkamais nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais (įskaitant socialinius partnerius) procesas prieš pateikiant planą nebuvo vykdomas, laikantis Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnio 1 dalies c punkte numatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų;

(10) Valstybės Taryba (Nyderlandų nepriklausoma fiskalinė institucija) pateikė nuomonę ([8]) dėl makroekonominės prognozės ir makroekonominių prielaidų, kuriomis grindžiamas daugiametis grynųjų išlaidų planas. Valstybės Taryba padarė išvadą, jog tikimasi, kad 2024 ir 2025 m. viešieji finansai atitiks Europos sutartyje nustatytas vertybes. Tačiau vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane numatytas grynųjų išlaidų planas neatitinka reglamento reikalavimų ir, be 2025 m. biudžeto projekte vyriausybės nurodytų priemonių, Nyderlandai turės dėti fiskalines pastangas, kad laikytųsi reglamento;

(11) plano projektas kartu su 2025 m. biudžeto projektu nacionaliniam parlamentui buvo pateiktas 2024 m. rugsėjo 17 d. 2024 m. spalio 14 d. nacionaliniam parlamentui buvo pristatytas peržiūrėtas planas;

Kiti susiję procesai

(12) 2024 m. spalio 15 d. Nyderlandai pateikė 2025 m. biudžeto plano projektą. 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl šio biudžeto plano projekto ([9]);

(13) 2024 m. birželio 19 d. Komisija padarė išvadą, kad Nyderlanduose yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma Nyderlandai yra pažeidžiami dėl didelės privačiojo sektoriaus skolos pervertintos būsto rinkos sąlygomis; šis pažeidžiamumas yra tarpvalstybinės svarbos ir tebėra aktualus, nepaisant tam tikro pagerėjimo ([10]);

(14) 2024 m. spalio 21 d. Taryba Nyderlandams Europos semestro kontekste pateikė įvairių konkrečiai jiems skirtų rekomendacijų ([11]);

PLANO SANTRAUKA IR KOMISIJOS ATLIKTAS JO VERTINIMAS

(15) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnį Komisija planą įvertino taip:

Kontekstas: makroekonominė ir fiskalinė padėtis ir perspektyva

(16) 2023 m. ekonominė veikla Nyderlanduose išaugo 0,1 %. Stagnaciją lėmė didelė infliacija ir silpna išorės aplinka, stabdanti eksportą. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozėje numatoma, kad dėl privatų vartojimą palaikančio realiojo darbo užmokesčio pagerėjimo 2024 m. ekonomika augs 0,8 %. Dėl nuolatinio darbo užmokesčio augimo, mažėjančios infliacijos ir prekybai palankios geresnės išorės aplinkos realusis BVP 2025 m. turėtų padidėti 1,6 %, o 2026 m. – 1,5 %. Numatoma, kad prognozės laikotarpiu (t. y. 2024–2026 m.) Nyderlandų potencialusis BVP augs 1,9 % 2024 m., 1,7 % 2025 m. ir 1,5 % 2026 m., nes potencialiam augimui apskaičiuoti naudojamas darbo jėgos indėlis sumažės nuo 0,9 % 2024 m. iki 0,5 % 2026 m. 2023 m. nedarbo lygis buvo 3,6 % ir Komisija prognozuoja, kad 2024 m. jis sieks 3,7 %, 2025 m. – 3,8 % ir 2026 m. – 3,9 %. Prognozuojama, kad infliacija (BVP defliatorius) sumažės nuo 7,3 % 2023 m. iki 5,0 % 2024 m. ir 2025 m. pasieks 3,0 %, o 2026 m. – 2,3 %;

(17) kalbant apie fiskalinius pokyčius, 2023 m. Nyderlandų valdžios sektoriaus deficitas sudarė 0,4 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę jis turėtų pasiekti 0,2 % BVP 2024 m. ir padidėti iki 1,9 % BVP 2025 m. ir, remiantis nesikeičiančios politikos prielaida, iki 2,4 % 2026 m. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozės apima Nyderlandų 2025 m. biudžeto projektą, kurio pasiūlymą 2024 m. rugsėjo mėn. vyriausybė pateikė nacionaliniam parlamentui. 2023 m. pabaigoje valdžios sektoriaus bendroji skola buvo 45,1 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę numatoma, kad skolos santykis 2024 m. pabaigoje sumažės iki 43,3 % BVP. Numatoma, kad jis padidės iki 44,3 % BVP 2025 m. pabaigoje ir iki 46,6 % 2026 m. pabaigoje. Komisijos fiskalinėse projekcijose neatsižvelgiama į vidutinės trukmės laikotarpio planuose nustatytus politikos įsipareigojimus, kol jie nebus pagrįsti patikimai paskelbtomis ir pakankamai tiksliomis konkrečiomis politikos priemonėmis;

([8]) Valstybės Tarybos nuomonė pateikiama plano II priede.
([9]) Komisijos nuomonė dėl Nyderlandų biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024)9062 final.
([10]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui, COM (2024) 600 final, 4 priedėlis.
([11]) 2024 m. spalio 21 d. Tarybos rekomendacija dėl Nyderlandų ekonominės, biudžeto, užimtumo ir struktūrinės politikos.

Plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės makroekonominės prielaidos

(18) Nyderlandų nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima 2025–2028 m. laikotarpį ir jame pateikiamas ketverių metų fiskalinis koregavimas;

(19) plane pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnį;

(20) plane įsipareigojama laikytis 2 lentelėje nurodyto grynųjų išlaidų plano, atitinkančio 4,2 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą 2025–2028 m. Techninė informacija (darant prielaidą, kad taikomas linijinio koregavimo planas) dera su 3,2 % vidutiniu grynųjų išlaidų augimu koregavimo laikotarpiu (2025–2028 m.). Pranešama, kad pagal plane numatytą grynųjų išlaidų planą koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) struktūrinis pirminis balansas sudarys - 0,8 % BVP. Šis dydis yra mažesnis už 2024 m. birželio 21 d. Komisijos techninėje informacijoje nurodytą 2028 m. BVP mažiausią struktūrinio pirminio balanso lygį, kuris yra 0,1 %. ([12]) Plane daroma prielaida, kad potencialiojo BVP augimas laipsniškai sumažės nuo 2,1 % 2024 m. iki 1,4 % 2028 m. Be to, plane numatoma, kad BVP defliatoriaus augimo tempas sumažės nuo 5,1 % 2024 m. iki daug žemesnių lygių laikotarpiu nuo 2025 m. (2,7 %) iki 2028 m. (2,4 %);

2 lentelė. Nyderlandų plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos

	2024	2025	2026	2027	2028	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2028
Grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	6,9	6,8	3,5	2,1	4,3	4,2
Grynųjų išlaidų augimas (bendras, nuo 2023 bazinių metų, %)	6,9	14,1	18,1	20,7	25,9	nėra
Potencialiojo BVP augimas (%)	2,1	1,8	1,7	1,5	1,4	1,6
Infliacija (BVP defliatoriaus augimas) (%)	5,1	2,7	2,6	2,6	2,4	2,6

Šaltinis: Nyderlandų vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus bendrajai skolai

(21) jei plane numatytas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos pasitvirtintų, valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą palaipsniui didėtų nuo 45,0 % BVP 2024 m. iki 51,1 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje, kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Tikimasi, kad po koregavimo vidutinės trukmės laikotarpiu (t. y. iki 2038 m.) skolos santykis pagal planą viršys Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę 2033 m. ir 2038 m. pasieks 70,7 %.

3 lentelė. Nyderlandų plane pateikti valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdžios sektoriaus skola (% BVP)	45,1	45,0	46,7	49,7	50,1	51,1	70,7
Valdžios sektoriaus balansas (% BVP)	- 0,4	- 1,8	- 2,5	- 3,4	- 2,1	- 2,5	- 4,0

Šaltinis: Nyderlandų vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

([12]) Scenarijuje be atsparumo deficitui apsaugos priemonės.

Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus bendroji skola didėja ir vidutinės trukmės laikotarpiu neliktų mažesnė už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su skolos reikalavimais, nustatytais Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio a punkte ir 16 straipsnio 2 dalyje;

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus balansui

(22) remiantis plane pateiktu grynųjų išlaidų planu ir prielaidomis, valdžios sektoriaus deficitas padidėtų nuo 1,8 % BVP 2024 m. iki 2,5 % 2025 m. ir laikinai dar padidėtų iki daugiau nei 3 % (3,4 %) 2026 m., o paskui 2027 m. sumažėtų iki 2,1 %, o 2028 m. vėl padidėtų iki 2,5 %. Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) neviršytų 3 % BVP pamatinės vertės. Tačiau per dešimt metų po koregavimo laikotarpio (t. y. iki 2038 m.) valdžios sektoriaus deficitas viršytų 3 % BVP. 2029 m. valdžios sektoriaus deficitas viršytų Sutartyje nustatytą 3 % pamatinę vertę ir paskui palaipsniui didėtų iki 4,0 % 2038 m. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas nedera su deficito reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio b punkte ir 16 straipsnio 2 dalyje;

Fiskalinė plano strategija

(23) į planą įtraukta orientacinė fiskalinė strategija, kurios atitinkamų politikos priemonių tikslus apibrėžimas turi būti patvirtinamas arba koreguojamas ir kiekybiškai įvertinamas metiniuose biudžetuose, be kita ko, siekiant užtikrinti šios Tarybos rekomendacijos įgyvendinimą. Vyriausybės koalicijos 2024–2028 m. laikotarpio susitarime numatytas pajamų mokesčio mažinimas kadencijos pradžioje, kurį atsveria tam tikrų produktų pridėtinės vertės mokesčio padidinimas 2026 m., ir išlaidų, be kita ko, susijusių su parama vystymuisi, atlyginimais viešajame sektoriuje ir prieglobsčiu, mažinimu baigiantis kadencijai. Be to, 2025 m. biudžeto plano projekte nurodomos politikos priemonės, kuriomis 2025 m. bus pasiektas tikslinis 6,8 % grynųjų išlaidų augimo tempas ([13]);

Plano reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus, ketinimai

(24) plane aprašomi politikos ketinimai, susiję su reformomis ir investicijomis, kuriomis siekiama reaguoti į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma šaliai skirtose rekomendacijose (įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra) nustatytus iššūkius, ir atsižvelgti į bendrus ES prioritetus. Į planą įtrauktas išsamus 70 reformų ir investicijų, kuriomis siekiama bendrų ES prioritetų, sąrašas; iš jų 14 yra finansiškai remiamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis;

(25) kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetą, įskaitant Reglamente (ES) 2021/1119 nustatytus klimato srities tikslus, į planą įtraukta daugiau kaip 20 reformų ir investicijų, tarp kurių, pavyzdžiui, Daugiametė energetikos ir klimato infrastruktūros programa, viešojo ir privačiojo sektorių mokslinių tyrimų programos pagal Skaitmeninės ekonomikos strategiją ir Nyderlandų klimato fondas. Plane taip pat aprašomos priemonės, įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, kuriomis siekiama spręsti tinklo perkrovos problemą, kurti energetikos infrastruktūrą ir vykdyti kvantinės kompiuterijos mokslinius tyrimus. Į planą įtrauktomis reformomis ir investicijomis ketinama įgyvendinti 2022, 2023 ir 2024 m. pateiktas šaliai skirtas rekomendacijas toliau dėti pastangas tvaraus žemės ūkio srityje, 2019, 2022, 2023 ir 2024 m. pateiktas rekomendacijas skatinti perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos, įskaitant investicijas į tinklą, 2019, 2020 ir 2022 m. pateiktas rekomendacijas skatinti investicijas, mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiant remti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir 2019 m. pateiktą rekomendaciją spręsti transporto spūsčių problemą. Į planą įtrauktos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama įgyvendinti 2022 ir 2023 m. pateiktas šaliai skirtas rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra, kad būtų paspartintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimas ir skatinamos investicijos į tinklo infrastruktūrą, 2023 m. pateiktas rekomendacijas, susijusias su žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų ugdymu, 2022 ir 2023 m. pateiktas rekomendacijas dėl pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir investicijų į tvarų transportą ir tvarų žemės ūkį spartinimo;

(26) kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, į planą įtrauktas išsamus daugiau kaip 40 reformų ir investicijų, suskirstytų į kelias politikos sritis, tokias kaip būsto rinka, švietimas, sveikatos priežiūra, pensijos, darbo rinka ir mokesčiai, sąrašas. Kai kurios iš šių investicijų ir reformų, pavyzdžiui, savarankiškai dirbančių asmenų negalios draudimas, pensijų įstatymo peržiūra arba intensyviosios terapijos išplėtimas, įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Į planą įtrauktomis reformomis ir investicijomis ketinama įgyvendinti 2022, 2023 ir 2024 m. šaliai skirtas rekomendacijas mažinti paskatas naudotis lanksčiomis arba terminuotomis darbo sutartimis, 2019, 2020 ir 2022 m. pateiktas rekomendacijas

([13]) Žr. Komisijos nuomonę dėl Nyderlandų biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024)9062 final.

skatinti tinkamą savarankiškai dirbančių asmenų socialinę apsaugą ir sumažinti fiktyvaus savarankiško darbo mastą. Plane numatytomis reformomis ir investicijomis taip pat ketinama spręsti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemą, įskaitant kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes siekiant gerinti pagrindinius įgūdžius (kaip rekomenduota kelis kartus iš eilės nuo 2019 m.) ir stiprinti sveikatos sistemą (rekomendacija pateikta 2020 m.). Pagal socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą į planą įtrauktos būsto rinkos reformos ir investicijos, kuriomis ketinama įgyvendinti šaliai skirtas rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra, mažinant namų ūkių įsiskolinimui palankų mokestinį iškraipymą ir užtikrinant būsto įperkamumą ir prieinamumą privačioje nuomos rinkoje (dvi nuo 2019 m. iš eilės Nyderlandams pateiktos rekomendacijos), taip pat šalinant gyvenamųjų namų statybos kliūtis (rekomendacijos pateiktos 2023 ir 2024 m.);

(27) kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, į planą įtrauktos reformos, kuriomis prisidedama prie energetinio saugumo priimant teisės aktus, kuriais siekiama struktūriškai padidinti dujų tiekimo saugumą ir, be kita ko, įmonėms ir institucijoms nustatyti energijos taupymo įpareigojimus. Plane taip pat aprašomas politikos ketinimas įgyvendinti atsparumo didinimo priemones mažinant priklausomybę nuo svarbiausiųjų žaliavų ir skatinant nulinio balanso technologijų gamybą. Kai kurios reformos ir investicijos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos siekiant spręsti tinklo perkrovos problemą, atnaujinti dujų ir elektros energijos sistemų reguliavimo sistemą ir skatinti naudoti žaliojo vandenilio technologijas. Į planą įtrauktomis reformomis ir investicijomis ketinama įgyvendinti šaliai skirtas rekomendacijas skatinti perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos, įskaitant investicijas į tinklą (pateikta 2019, 2022, 2023 ir 2024 m.) ir spręsti transporto spūsčių problemą (pateikta 2019 m.). Į planą įtrauktos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama atsižvelgti į šaliai skirtas rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra, nes jose rekomenduojama didinti investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir tinklo infrastruktūros diegimą (pateikta 2022 ir 2023 m.), energijos vartojimo efektyvumu pastatuose ir darniuoju transportu (pateikta 2022 m.) ir rekomendaciją mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro (pateikta 2022 ir 2023 m.);

(28) kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, į planą įtrauktos investicijos, kurios turi būti įgyvendintos 2024–2028 m. ir kurios apima įrangos įsigijimą, nekilnojamojo turto infrastruktūros atnaujinimą, be kita ko, siekiant užtikrinti jos tvarumą, ir taktinės IT infrastruktūros modernizavimą bei pakeitimą;

(29) plane pateikiama informacija apie suderinamumą ir, kai tinkama, papildomumą su Nyderlandų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu. Plane nurodytomis reformomis ir investicijomis papildomi keli pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą vykdomi veiksmai, kuriais taip pat prisidedama prie bendrų ES prioritetų įgyvendinimo. Naujos plane numatytos reformos ir investicijos atitinka ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytas priemones. Pavyzdžiui, į skyrių „REPowerEU“ įtrauktu energijos rinkos reformos dokumentų rinkiniu prisidedama prie sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, taip pat prie energetinio saugumo, o ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis centralizuoto planavimo priemonėmis, kuriomis siekiama didinti būsto pasiūlą ir stiprinti sveikatos sistemą, prisidedama prie socialinio ir ekonominio atsparumo didinimo;

(30) planu siekiama prisidėti prie Nyderlandų viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, tenkinimo. Su bendru sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetu susijusios plane nustatytos investicijos sudaro maždaug 43 mlrd. EUR. Kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą, plane numatyta 10 mlrd. EUR investicijoms, susijusioms su būstu, darbo rinka ir priežiūra. Kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, plane daugiausia išdėstytos reformos, tačiau jame numatyti 300 mln. EUR investicijų poreikiai, susiję su žaliojo vandenilio technologijų diegimu, kurių dalis įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal bendrą gynybos pajėgumų prioritetą plane nurodyti investicijų poreikiai siekia 55 mlrd. EUR;

Komisijos vertinimo išvada

(31) apskritai Komisija laikosi nuomonės, kad Nyderlandų planas neatitinka Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalies reikalavimų, nes jame numatytas grynųjų išlaidų planas nedera su tame reglamente nustatytais skolos ir deficito reikalavimais. Plane teigiama: *Jei Komisija ir Taryba mano, kad Nyderlandų pasiūlytas grynųjų išlaidų planas neatitinka reglamento, Nyderlandai atsisako savo teisės pateikti peržiūrėtą planą, numatytą reglamento 18 straipsnyje, ir supranta, kad Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, parengta remiantis Komisijos pateikta technine informacija, gali rekomenduoti išlaidų planą pagal reglamento 19 straipsnį. Vyriausybės nuomone, remiantis technine informacija parengta rekomendacija dėl išlaidų plano tinkamai įgyvendinamos Europos fiskalinės taisyklės.* Atsižvelgiant į tai, kad Nyderlandai neketina pateikti peržiūrėto plano pagal Reglamento (ES) 2024/1263 18 straipsnį, pagal to reglamento 19 straipsnį, remiantis 2024 m. birželio 21 d. Komisijos pateikta technine informacija, turi būti rekomenduotas grynųjų išlaidų planas;

BENDRA TARYBOS IŠVADA

(32) Taryba atkreipia dėmesį į Nyderlandų vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą, įskaitant tai, kad Nyderlandai atsisako teisės pateikti peržiūrėtą planą, ir mano, kad visapusiškas Tarybos rekomendacijos įgyvendinimas padėtų užtikrinti patikimus viešuosius finansus ir remti valstybės skolos tvarumą, taip pat tvarų ir integracinį augimą;

(33) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą plano vertinimą. Tačiau Taryba prašo Komisijos pateikti būsimų planų vertinimą atskirame dokumente, o ne Komisijos rekomendacijose dėl Tarybos rekomendacijų;

(34) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą grynųjų išlaidų plano vertinimą ir pagrindines plane pateiktas makroekonomines prielaidas, be kita ko, susijusias su išankstinėmis Komisijos gairėmis, taip pat į plano grynųjų išlaidų plano poveikį valdžios sektoriaus deficitui ir skolai. Taryba atkreipia dėmesį į perspektyvai kylančią riziką. Be to, visų pirma Taryba palankiai vertina tai, kad su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais konsultuotasi prieš pateikiant planą. Taryba taip pat pažymi, kad geopolitinė rizika gali daryti spaudimą gynybos išlaidoms;

(35) Taryba tikisi, kad Nyderlandai bus pasirengę prireikus pakoreguoti savo fiskalinę strategiją, kad užtikrintų rekomenduojamo grynųjų išlaidų plano įgyvendinimą. Taryba yra pasiryžusi atidžiai stebėti ekonominius ir fiskalinius pokyčius, įskaitant pokyčius, kuriais grindžiamas plano scenarijus;

(36) Taryba mano, kad būtina laiku iki kito fiskalinės priežiūros etapo surengti tolesnes diskusijas siekiant bendro sutarimo dėl bendrųjų grynųjų išlaidų augimo tempų poveikio metinei priežiūrai;

(37) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą reformų ir investicijų poreikių bei ketinimų, kuriais reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius, aprašymą ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tokių reformų ir investicijų įgyvendinimą. Remdamasi Komisijos pateiktomis ataskaitomis Taryba įvertins tokias reformas bei investicijas ir stebės jų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;

(38) Taryba laukia Nyderlandų parengtų metinių pažangos ataskaitų, kuriose visų pirma pateikiama informacija apie pažangą įgyvendinant Tarybos nustatytą grynųjų išlaidų planą ir platesnio masto reformų bei investicijų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;

(39) remiantis Komisijos vertinimu ir Nyderlandų teisės pateikti peržiūrėtą planą pagal Reglamento (ES) 2024/1263 18 straipsnį atsisakymu, taip pat laikantis to reglamento 19 straipsnio, Taryba Nyderlandams turėtų rekomenduoti grynųjų išlaidų planą remdamasi 2024 m. birželio 21 d. Komisijos pateikta techninė informacija,

REKOMENDUOJA Nyderlandams:

1. užtikrinti, kad grynųjų išlaidų augimas neviršytų šios rekomendacijos I priede nustatytų didžiausių rodiklių.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. DOMAŃSKI

I PRIEDAS

Didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas
(metinis ir bendras augimo tempai nominaliąja verte)

Nyderlandai

Metai		2025	2026	2027	2028
Augimo tempas (%)	Metinis	3,5	3,3	3,0	3,0
	Bendras (*)	10,4	14,0	17,5	21,0

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2023 bazinius metus. Bendras augimo tempas naudojamas atliekant metinę *ex post*atitikties stebėseną kontrolės sąskaitoje.